

4.2. Ապրանքների արտահանում և ներմուծում

4.2.1. Արտաքին առևտուր

Արտաքին առևտրաշրջանառությունը: 2016թ. համեմատությամբ 2017թ. արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալը աճել է 31.5 տոկոսով* ընդ որում, արտահանումը՝ 93.1 տոկոսով, իսկ ներմուծումը՝ 12.1 տոկոսով: Բացասական առևտրային հաշվեկշիռը նվազել է 25.3 տոկոսով: Առանց վերաարտահանվող** ապրանքատեսակների, 2016թ. համեմատ արտաքին ապրանքաշրջանառության ծավալը աճել է 30.7 տոկոսով, ընդ որում արտահանումը աճել է 99.3 տոկոսով, իսկ ներմուծումը՝ 11.0 տոկոսով:

	2016թ. հունվար-դեկտեմբեր		2017թ. հունվար-դեկտեմբեր		Աճի տեմպը %
	մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար	մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար	
Արտահանում (ՖՕԲ գներով)	38853.7	81106.3	75488.3	156601.2	193.1
Ներմուծում (ՄԻՖ գներով)	123150.3	256859.2	138917.7	287876.1	112.1
Առևտրաշրջանառություն	162004.0	337965.5	214406.0	444477.3	131.5
Առևտրի հաշվեկշիռ	-84296.6	-175752.9	-63429.4	-131274.9	74.7

ԱՀ արտաքին առևտրաշրջանառությունը 2016-2017թթ. հունվար-դեկտեմբերին ըստ առանձին երկրների

Երկրի անվանումը	Արտահանում					Ներմուծում					Առևտրային հաշվեկշիռը
	2016թ. հունվար-դեկտեմբեր	տեսակարար կշիռը %	2017թ. հունվար-դեկտեմբեր	տեսակարար կշիռը %	աճի տեմպը %	2016թ. հունվար-դեկտեմբեր	տեսակարար կշիռը %	2017թ. հունվար-դեկտեմբեր	տեսակարար կշիռը %	աճի տեմպը %	
Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը այդ բվում՝	81106.3	100.0	156601.2	100.0	193.1	256859.2	100.0	287876.1	100.0	112.1	-131274.9
ԱՊՀ ԵՐԿՐՆԵՐ այդ բվում՝	69128.4	85.2	143070.4	91.4	2.1 աճ	235874.4	91.8	262594.7	91.2	111.3	-119524.3
Հայաստանի Հանրապետություն	67955.4	83.8	141485.3	90.4	2.1 աճ	232232.5	90.4	260104.1	90.4	112.0	-118618.8
Ռուսաստանի Դաշնություն	1173.0	1.4	1585.1	1.0	135.1	3561.9	1.4	2429.2	0.8	68.2	-844.1
Թուրքմենստան	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Բելոռուս	-	-	-	-	-	25.7	0.0	49.8	0.0	193.8	-49.8
Ուկրաինա	-	-	-	-	-	21.4	0.0	11.6	0.0	54.2	-11.6
Մոլդովա	-	-	-	-	-	2.8	0.0	-	-	-	-
Ուզբեկստան	-	-	-	-	-	30.1	0.0	-	-	-	-
ԱՅԼ ԵՐԿՐՆԵՐ այդ բվում՝	11977.9	14.8	13530.8	8.6	113.0	20984.8	8.2	25281.4	8.8	120.5	-11750.6
ՄԱԷ	-	-	-	-	-	160.7	0.1	36.3	0.0	22.6	-36.3
Թուրքիա	-	-	-	-	-	656.8	0.3	1040.6	0.4	158.4	-1040.6
Լիբանան	-	-	-	-	-	-	-	0.7	0.0	-	-0.7
Նիդերլանդներ	-	-	-	-	-	2.8	0.0	-	-	-	-
Միացյալ Նահանգներ	185.0	0.2	72.9	0.0	39.4	168.5	0.1	26.4	0.0	15.7	46.5
Չինաստան	-	-	-	-	-	487.1	0.2	816.2	0.3	167.6	-816.2
Միացյալ Թագավորություն	11715.9	14.5	13337.4	8.5	113.8	15185.6	5.9	19547.6	6.8	128.7	-6210.2
Ֆրանսիա	-	-	73.0	0.1	-	207.4	0.1	29.9	0.0	14.4	43.1
ԻԻՀ	42.7	0.1	-	-	-	1967.1	0.8	1580.7	0.5	80.4	-1580.7
Գերմանիա	32.6	0.0	-	-	-	21.5	0.0	40.0	0.0	186.0	-40.0

* Համեմատությունը կատարվում է ԱՄՆ դոլարով:

** Վերաարտահանումը ներմուծված ապրանքների այնպիսի արտահանում է, որոնք երկրի սահմանն անցել են տվյալ պետությունում վերամշակվելու և հետագայում սկզբնական առաքիչ երկիր վերադարձնելու նպատակով (կնքված պայմանագրերի հիման վրա և սահմանված վճարի դիմաց): Այս խմբի ապրանքների վրա սեփականության իրավունքը չի անցնում մի սեփականատերից մյուսին:

ԱՐՏԱԽԻՆ ՀԱՏՎԱԾ

Երկրի անվանումը	Արտահանում					Ներմուծում					Առևտրային հաշվեկշիռը
	2016թ. հունվար-դեկտեմբեր	տեսակարար կշիռը %	2017թ. հունվար-դեկտեմբեր	տեսակարար կշիռը %	աճի տեմպը %	2016թ. հունվար-դեկտեմբեր	տեսակարար կշիռը %	2017թ. հունվար-դեկտեմբեր	տեսակարար կշիռը %	աճի տեմպը %	
Իտալիա	1.7	0.0	-	-	-	-	0.0	22.5	0.0	-	-22.5
Չեխիա	-	-	43.3	0.0	-	1812.8	0.7	1607.7	0.6	88.7	-1564.4
Կանադա	-	-	-	-	-	54.4	0.0	-	-	-	-
Վրաստան	-	-	-	-	-	61.7	0.0	334.1	0.1	5.4 անգ	-334.1
Կիպրոս	-	-	-	-	-	0.7	0.0	-	-	-	-
Շվեյցարիա	-	-	-	-	-	118.3	0.0	-	-	-	-
Հունաստան	-	-	-	-	-	-	-	4.2	0.0	-	-4.2
Լիտվա	-	-	-	-	-	79.4	0.0	178.5	0.1	2.2 անգ	-178.5
Ճապոնիա	-	-	4.2	0.0	-	-	-	-	-	-	4.2
Դանիա	-	-	-	-	-	-	-	1.2	0.0	-	-1.2
Կորեա	-	-	-	-	-	-	-	14.8	0.0	-	-14.8

2017թ. ԱՊՀ երկրների հետ արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալը կազմել է 195678.2 մլն դրամ (405665.1 հազ. դոլար) կամ ընդհանուր ապրանքաշրջանառության 91.3 տոկոսը, իսկ այլ երկրների հետ՝ 18727.8 մլն դրամ (38812.2 հազ. դոլար) կամ 8.7 տոկոսը:

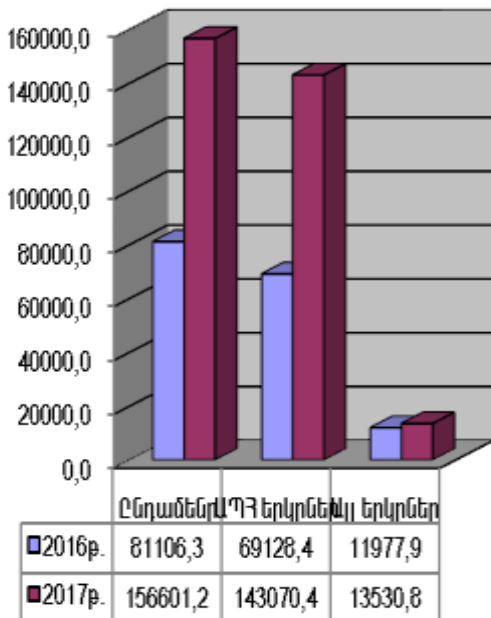
ԱՊՀ երկրներ են արտահանվել 68959.7 մլն դրամ (143070.4 հազ. դոլարի) արժեքով և այդ երկրներից ներմուծվել՝ 126718.5 մլն դրամ (262594.7 հազ. դոլարի) արժեքով ապրանքներ: Առևտրային հաշվեկշիռը բացասական է՝ 58758.8 մլն դրամ (119524.3 հազ. դոլար):

Այլ երկրներ արտահանվել են 6528.6 մլն դրամ (13530.8 հազ. դոլարի) արժեքով և այդ երկրներից ներմուծվել՝ 12199.2 մլն դրամ (25281.4 հազ. դոլարի) արժեքով ապրանքներ: Առևտրային հաշվեկշիռը բացասական է՝ 5670.6 մլն դրամ (11750.6 հազ. դոլար):

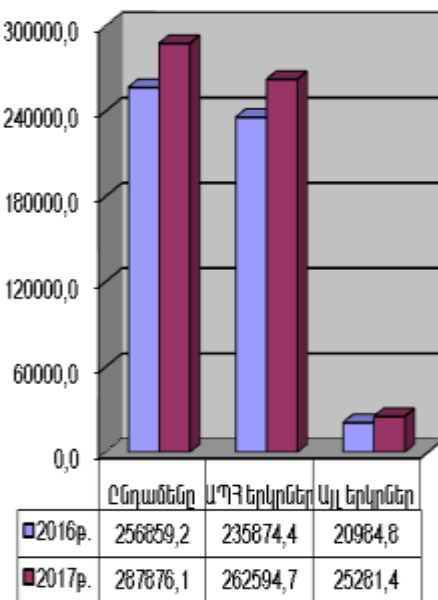
2017թ. արտահանման ծավալի 91.4 տոկոսն ուղղվել է ԱՊՀ երկրներ (որից՝ 98.9 տոկոսը՝ Հայաստանի Հանրապետություն, 1.1 տոկոսը՝ Ռուսաստանի Դաշնություն), 8.6 տոկոսը՝ աշխարհի այլ երկրներ (որից՝ 98.6 տոկոսը՝ Մացյալ Թագավորություն, 0.5-ական տոկոսը՝ Մացյալ Նահանգներ և Ֆրանսիա և այլն): Ներմուծման ծավալի 91.2 տոկոսը բաժին է ընկել ԱՊՀ երկրներին (որից 99.1 տոկոսը՝ Հայաստանի Հանրապետությանը, 0.9 տոկոսը՝ Ռուսաստանի Դաշնությանը), իսկ 8.8 տոկոսը՝ այլ երկրներին (որից՝ 77.3 տոկոսը՝ Մացյալ Թագավորությանը, 6.4 տոկոսը՝ Չեխիային, 6.3 տոկոսը՝ Իրանի Իսլամական Հանրապետությանը, 3.2 տոկոսը՝ Չինաստանին և այլն):

Արտահանման և ներմուծման ծավալները 2016 և 2017թթ. ըստ ԱՊՀ և այլ երկրների

Արտահանում (հազ. ԱՄՆ դոլար)

Ներմուծում (հազ. ԱՄՆ դոլար)

Արտահանման և ներմուծման ծավալները
ըստ շրջանների, 2017թ.

	Արտահանում			Ներմուծում		
	արժեքը		տեսա-կարար կշիռը %	արժեքը		տեսա-կարար կշիռը %
	մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար		մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար	
Ընդամենը	75488.3	156601.2	100.0	138917.7	287876.1	100.0
այդ թվում՝						
ք.Ստեփանակերտ	70539.8	146335.3	93.4	126980.0	263127.0	91.4
Ասկերան	1121.7	2328.1	1.5	2962.6	6143.4	2.1
Հաղոթ	745.1	1544.1	1.0	1896.5	3931.2	1.4
Մարտակերտ	911.3	1892.7	1.2	1697.4	3519.2	1.2
Մարտունի	1536.8	3186.9	2.0	3681.3	7631.7	2.7
Շուշի	56.8	117.7	0.1	737.3	1528.7	0.5
Քաշաթաղ	527.1	1093.4	0.7	734.6	1522.7	0.5
Շահումյան	49.7	103.0	0.1	228.0	472.2	0.2

Արտաքին առևտրի ապրանքային կառուցվածքը

ԱՀ արտաքին առևտրաշրջանառությունը
ըստ առանձին ապրանքախմբերի, 2017թ.

Ապրանքային խմբի անվանումը	Արտահանում			Ներմուծում			Հաշվեկշիռ. հազ. ԱՄՆ դոլար
	արժեքը		տեսա-կարար կշիռը %	արժեքը		տեսա-կարար կշիռը %	
	մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար		մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար		
Ընդամենը	75488.3	156601.2	100.0	138917.7	287876.1	100.0	-131274.9
այդ թվում՝							
Կենդանի կենդանիներ և կենդանական ծագման արտադրանք	2789.9	5777.9	3.7	4467.1	9252.8	3.2	-3474.9
Բուսական ծագման արտադրանք	6351.8	13194.9	8.4	7301.4	15128.8	5.3	-1933.9
Կենդանական և բուսական ծագման յուղեր և ճարպեր	227.5	471.7	0.3	606.7	1257.1	0.4	-785.4
Պատրաստի սննդի արտադրանք	2223.5	4606.6	2.9	20710.3	42918.6	14.9	-38312.0
Հանքահումքային մթերքներ	50445.9	104676.8	66.8	24166.6	50092.9	17.4	54583.9
Քիմիական արտադրության ապրանքներ	95.3	196.8	0.1	9987.5	20695.5	7.2	-20498.7
Պլաստմասսա և դրանից իրեր, կաուչուկ և ռետինե իրեր	8.9	18.5	0.0	1215.6	2525.1	0.9	-2506.6
Կաշվե հումք, կաշի, մորթի և դրանցից պատրաստված իրեր	8.2	16.9	0.0	349.1	725.5	0.3	-708.6
Փայտ և փայտյա իրեր	869.8	1804.8	1.2	541.4	1123.1	0.4	681.7
Թուղթ և թղթյա իրեր	2.5	5.2	0.0	519.8	1079.4	0.4	-1074.2
Մանածագործական իրեր	356.3	739.9	0.5	4138.6	8579.0	3.0	-7839.1
Կոշկեղեն, հովանոցներ, գլխարկներ	1197.2	2485.0	1.6	807.3	1673.0	0.6	812.0
Իրեր քարից, գիպսից, ցեմենտից	199.2	413.4	0.3	2690.4	5577.7	1.9	-5164.3
Թանկարժեք և կիսաթանկարժեք քարեր, քանկարժեք մետաղներ և դրանցից իրեր	8883.6	18404.8	11.8	9609.9	19909.5	6.9	-1504.7
Ոչ թանկարժեք մետաղներ և դրանցից պատրաստված իրեր	32.9	68.3	0.1	6873.7	14237.0	4.9	-14168.7
Մեքենաներ, սարքավորումներ և մեխանիզմներ	1078.7	2231.5	1.4	12237.1	25352.6	8.8	-23121.1
Տրանսպորտային միջոցներ	387.9	807.4	0.5	21159.5	43844.1	15.2	-43036.7
Սարքեր և ապարատներ	3.5	7.2	0.0	624.1	1297.8	0.5	-1290.6
Կահույք, խաղալիքներ, այլ պատրաստի իրեր	325.7	673.6	0.4	10894.6	22571.4	7.8	-21897.8
Արվեստի ստեղծագործություններ. հնատճ իրեր	-	-	-	17.0	35.2	0.0	-35.2

Արտահանման և ներմուծման ծավալների դինամիկան
ըստ ապրանքախմբերի, 2016-2017թթ.

/հազ. ԱՄՆ դոլար/

Ապրանքային խմբի անվանումը	Արտահանում			Ներմուծում		
	2016թ.	2017թ.	աճի տեմպը %	2016թ.	2017թ.	աճի տեմպը %
Ընդամենը	81106.3	156601.2	193.1	256859.2	287876.1	112.1
այդ թվում՝						
Կենդանի կենդանիներ և կենդանական ծագման արտադրանք	6031.9	5777.9	95.8	7546.3	9252.8	122.6
Բուսական ծագման արտադրանք	13944.9	13194.9	94.6	16600.4	15128.8	91.1
Կենդանական և բուսական ծագման յուղեր և ճարպեր	418.4	471.7	112.7	1985.5	1257.1	63.3
Պատրաստի սննդի արտադրանք	4373.6	4606.6	105.3	45559.2	42918.6	94.2
Հանքահումքային մթերքներ	35524.5	104676.8	2.9 անգ	43315.1	50092.9	115.6
Քիմիական արտադրության ապրանքներ	211.5	196.8	93.0	18678.0	20695.5	110.8
Պլաստմասսա և դրանից իրեր, կաուչուկ և ռետինե իրեր	1.0	18.5	18.5 անգ	1600.9	2525.1	157.7
Կաշվե հումք, կաշի, մորթի և դրանցից պատրաստված իրեր	21.4	16.9	79.0	924.1	725.5	78.5
Փայտ և փայտյա իրեր	1024.3	1804.8	176.2	1131.7	1123.1	99.2
Թուղթ և թղթյա իրեր	0.9	5.2	5.8 անգ	1240.0	1079.4	87.0
Մանածագործական իրեր	760.6	739.9	97.3	8643.6	8579.0	99.3
Կոշիկեղեն, հովանոցներ, գլխարկներ	1825.4	2485.0	136.1	1522.8	1673.0	109.9
Իրեր քարից, գիպսից, ցեմենտից	307.4	413.4	134.5	6130.4	5577.7	91.0
Թանկարժեք և կիսաթանկարժեք քարեր, քանկարժեք մետաղներ և դրանցից իրեր	11777.4	18404.8	156.3	15438.3	19909.5	129.0
Ոչ թանկարժեք մետաղներ և դրանցից պատրաստված իրեր	44.8	68.3	152.5	9297.7	14237.0	153.1
Մեքենաներ, սարքավորումներ և մեխանիզմներ	3089.0	2231.5	72.2	23953.2	25352.6	105.8
Տրանսպորտային միջոցներ	1260.0	807.4	64.1	35111.0	43844.1	124.9
Սարքեր և ապարատներ	23.1	7.2	31.2	1216.8	1297.8	106.7
Կահույք, խաղալիքներ, այլ պատրաստի իրեր	466.2	673.6	144.5	16947.1	22571.4	133.2
Արվեստի ստեղծագործություններ, հնատճ իրեր	-	-	-	17.1	35.2	2.1 անգ